

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 312/09-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. decembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o sťažnosti J. M., B., zastúpeného advokátkou JUDr. D. P., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. Er 1252/99 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. Er 1252/99 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. Er 1252/99 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. J. M. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. M. p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov), ktorú je Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky p o v i n n á vyplatiť na účet jeho ustanovenej právnej zástupkyne JUDr. D. P., B., č... vedený vo V., a. s., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Okresný súd Bratislava IV je p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 312/09-25 z 29. septembra 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. M., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Er 1252/99.

Uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 312/09-25 z 29. septembra 2009 bola sťažovateľovi na jeho žiadosť ustanovená právna zástupkyňa na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, a to JUDr. D. P., B.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. Er 1252/99, v ktorom má sťažovateľ procesné postavenie povinného z exekúcie, okresný súd bez zjavného dôvodu postupuje neefektívne a so zbytočnými prietahmi, čím sa neustále predlžuje stav právnej neistoty sťažovateľa. Podľa tvrdení sťažovateľa okresný súd napríklad do podania sťažnosti ústavnému súdu vôbec nerozhodol o návrhu súdneho exekútora z 30. marca 2005 ani o návrhu oprávneného z exekúcie z 23. marca 2006 na zastavenie exekučného konania, v dôsledku čoho exekučné konanie stále prebieha, a to navyše aj napriek tomu, že oprávnený z exekúcie už predal dom sťažovateľa, čím by mala byť jeho pohľadávka z exekúcie proti sťažovateľovi už uspokojená.

Sťažovateľ ďalej uviedol: *„Neexistujúce rozhodnutie o vyššie uvedených návrhoch na zastavenie exekúcie v zákonnej lehote do 60 dní, a ani do dnešného dňa prinieslo rodine M. nespočetné nedorozumenia týkajúce sa straty ich obydlia počas ich neprítomnosti a nevedomosti.*

Sťažovateľ je toho názoru, že príčinné súvislosti priviedli rodine sťažovateľa nenapraviteľné nevýhody, ktoré naďalej pretrvávajú, boli porušené základné práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľ sa sťažuje za nečinnosť súdu(...)

Otázka zbytočných prietahov v tomto konaní je citlivá a dotýka sa ľudských práv najmä z dôvodov, že priamo súvisí so skutočnosťou straty môjho rodinného domu, obydlia mojej rodiny vo fiktívnej takzvanej dobrovoľnej dražbe konanej počas nášho pobytu v zahraničí. Návratom na Slovensko dňa 13. 10. 2005 sme sa ako rodina s dvomi nezaopatrenými deťmi prepadli do bezdomovstva a v januári 2006 nám ako bezdomovcom

hrozila smrť zamrznutím obdobne ako bolo prezentované v tlači, že v tomto období zamrzlo v Bratislave 17 bezdomovcov. Rôznymi prietahmi v konaní na kumulatívnom základe sa nevieme dovolať spravodlivosti.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo J. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod zn.: Er 1252/99 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava IV sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. Er 1252/99 konal bez zbytočných prietahov.

3. Sťažovateľovi J. M. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000,- eur, ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť J. M. trovy právneho zastúpenia vo výške 372,14 eura na účet JUDr. D. P., B.(...)“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 3260/09 z 3. novembra 2009 a ustanovená právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu listom z 23. novembra 2009.

2.1 Okresný súd vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„Súd nerozhodol samostatným uznesením o návrhu spoločnosti ADALIA, s. r. o. na zastavenie konania zo dňa 29. 3. 2005 (doručený súdu dňa 6. 4. 2005), pretože až na základe uznesenia zo dňa 9. 3. 2007, č. k. Er 1252/99-105, ktorým súd pripustil zmenu účastníkov na strane oprávneného bolo zrejmé, kto je v konaní na strane oprávneného. Spoločnosť A., s. r. o. nebola nikdy účastníkom tohto exekučného konania.

O návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie zo dňa 30. 3. 2005 (doručený súdu dňa 6. 4. 2005) ako aj zo dňa 23. 3. 2006 (doručený súdu dňa 12. 4. 2006 spolu so súhlasom so vstupom do konania) nebolo rozhodnuté, pretože oprávnený podaním zo dňa 17. 4. 2007

(doručeným súdu dňa 19. 4. 2007) žiadal súd, aby v exekúcii pokračoval, t. j. súd teda na podané návrhy neprihliadal. (...)

K namietaniu sťažovateľa, že súd nerozhodol v zákonnej 60 dňovej lehote uvádzam, že Exekučný poriadok nestanovuje súdu žiadnu lehotu na rozhodnutie o návrhu na zastavenie exekúcie(...)

S poľutovaním však musím konštatovať, ako vyplýva aj z prehľadu úkonov súdu v konaní, že konanie bolo poznačené prietahmi. Treba však zdôrazniť, že prietahy nemali preukázateľne za následok spôsobenie ujmy sťažovateľovi (sťažovateľ nijako nepreukázal, že by mu bola priamym následkom porušenia jeho základných práv spôsobená akákoľvek ujma).

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že skutočnosť, že súd nerozhodol o návrhu (návrhoch) na zastavenie exekúcie nemohlo samé o sebe privodiť sťažovateľovi nenapraviteľné nevýhody, ktoré naďalej pretrvávajú (dávam do pozornosti, že súdu nebol v konaní zo strany súdneho exekútora predložený návrh na schválenie príklepu udeleného pri predaji nehnuteľnosti patriacej sťažovateľovi), taktiež nebolo daným konaním zasiahnuté do práva sťažovateľa (povinného) na bývanie ani práva na súkromné vlastníctvo.

Pre objektívne posúdenie veci tiež dodávam, že prietahy v konaní sú ako z dôvodov subjektívnych, tak aj objektívnych.

Objektívne dôvody, ktoré spôsobili prietahy v konaní spočívajú jednak vo vysokej pracovnej zaťažnosti zákonného sudcu, ktorý vybavuje viac súdnych agend (obchodnú a exekučnú) a tiež súvisia s vysokým počtom spisov v oddelení zákonného sudcu, v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva podľa § 18a a nasl. zákona č. 371/04 Z. z., o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a so zriadením nových okresných súdov s účinnosťou od 1. 1. 2008 (s reoptimalizáciou súdnictva). Dôsledkom spomínanej reoptimalizácie má zákonný sudca k dnešnému dňu v oddelení cca 23.000 exekučných spisov.

Záverom tiež dávam do pozornosti postavenie sťažovateľa v exekučnom konaní, nakoľko exekučné konanie bolo vyvolané iba tým, že sťažovateľ nesplnil dobrovoľne to, čo mu ukladalo vykonateľné rozhodnutie.

S poukazom na vyššie uvedené, navrhujeme Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby sťažnosť vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava IV ako nedôvodnú zamietol.

Oznamujem Vám tiež, že súhlasím, aby ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedla:

„Konajúci súd sa vo svojom vyjadrení obmedzil najmä na spracovanie obsahu súdneho spisu sp. zn. Er 1252/99, pričom priznáva prietahy v konaní. Tieto prietahy v konaní súd odôvodňuje vysokou pracovnou zaťaženosťou zákonného sudcu a vysokým počtom spisov v oddelení zákonného sudcu. Okresnému súdu Bratislava IV však musí byť známe, že uvedené odôvodnenie nemôže zbaviť súd zodpovednosti za prietahy v konaní a ani Ústavný súd SR pri prejednávaní prípadov odôvodnenia tohto druhu neuznáva.

V ostatnom sa pridrižiam už daného vyjadrenia a potvrdzujem, že súhlasím s upustením od ústneho pojednávania a žiadam, aby ústavný súd o sťažnosti konal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania.“

Prílohou stanoviska právnej zástupkyne sťažovateľa k vyjadreniu okresného súdu bolo aj vyjadrenie sťažovateľa, ktorý okrem iného uviedol:

„Zo spisu vedeného v tomto konaní vyplýva, že v spisoch sa nenachádza žiadne uznesenie, v ktorom by bolo uvedené, že sa rozhoduje o vyššie uvedenom návrhu exekútora JUDr. J. J. zo dňa 30. 3. 2005. Keby súd rozhodol o zastavení (exekútor J. bol oprávnený podať návrh na zastavenie) v primeranej lehote (do 6 mesiacov) pričom súd nemal dôvod rozhodnúť inak, nevznikli by žiadne ďalšie právne úkony!

Za nesprávny úradný postup (úmyselné prietahy v konaní) sťažovateľ považuje výzvu súdu zo dňa 19. 4. 2007 na oprávneného, aby oznámil súdu, že na zastavení exekúcie netrvá a žiada, aby súd v exekúcii pokračoval. Táto výzva nemala žiadne právne opodstatnenie a spôsobila ďalšie prietahy v konaní o návrhu exekútora JUDr. J. J. o zastavení exekúcie zo dňa 30. 3. 2005.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. Er 1252/99:

- 16. marec 1999 – pôvodne Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) bola doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. J. J. (ďalej len „súdny exekútor“) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na návrh S., a. s. (ďalej len „oprávnená“), proti sťažovateľovi ako povinnému o vymoženie sumy 660 040 Sk s prísl. na základe vykonateľného rozsudku krajského súdu sp. zn. 30 Cb 868/93 zo 14. septembra 1998 (ďalej len „exekučný titul“),
- 15. apríl 1999 – krajský súd vyzval súdneho exekútora, aby preukázal, že oprávnená je nástupcom S., ktorej bolo priznané právo v exekučnom titule,
- 16. jún 1999 – súdny exekútor listinami preukázal právne nástupníctvo oprávnenej,
- 30. jún 1999 – krajský súd poveril súdneho exekútora vykonaním súdnej exekúcie,
- 4. august 1999 – sťažovateľ podal súdnemu exekútorovi námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie, ktoré mu bolo doručené 22. júla 1999,
- 9. november 1999 – krajský súd postúpil z dôvodu príslušnosti spis na ďalšie konanie okresnému súdu,
- 1. marec 2001 – okresnému súdu bol doručený návrh sťažovateľa, ktorým sa domáhal odkladu exekúcie z dôvodu, že vykonaním exekúcie by sa zo sťažovateľa a jeho rodiny stali bezdomovci, a tiež preto, že neprichádzajú do úvahy zrážky zo mzdy, pretože sťažovateľ je

dlhodobo nezamestnaný a je bez príjmu aj napriek tomu, že má osvedčenie na podnikanie, avšak nemôže túto činnosť dlhodobo vykonávať, pretože mu iné osoby dlhodobo bránili vo výkone podnikania tým, že mu zadržovali výrobné stroje, pričom táto skutočnosť bola osvedčená aj právoplatným rozsudkom, ktorý sťažovateľ predložil. Súčasne súdny exekútor postúpil okresnému súdu na rozhodnutie námietky sťažovateľa zo 4. augusta 1999 proti upovedomeniu o začatí exekúcie, pričom súdny exekútor oznámil, že tieto námietky nepostúpil okresnému súdu skôr z dôvodu, že mu bolo oznámené, že majetok sťažovateľa spravuje predbežný správca a že na jeho majetok bude zrejme krajským súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 38 K 20/94 vyhlásený konkurz, preto sa súdny exekútor domnieval, že po vyhlásení konkurzu oprávnený prihlási v konkurze svoju pohľadávku, avšak potom, ako 26. októbra 2000 sťažovateľ oznámil, že návrh na vyhlásenie konkurzu na jeho majetok bol zamietnutý, sa sťažovateľ domáhal, aby bolo rozhodnuté o jeho námietkach zo 4. augusta 1999, preto boli postúpené na rozhodnutie okresnému súdu,

- 12. júl 2001 – okresný súd vyzval krajský súd, aby zaslal uznesenie sp. zn. 38 K 20/94, ktorým bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľa, súčasne okresný súd žiadal, aby krajský súd oznámil, či už bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe sťažovateľa a spol. o neplatnosť úverovej zmluvy v konaní vedenom pod sp. zn. 75 Cb 43/97. Súčasne okresný súd vyzval sťažovateľa, aby zaslal fotokópie žaloby z konania vedeného pod sp. zn. 75 Cb 43/97,

- 17. júl 2001 – krajský súd reagoval na výzvu okresného súdu a zaslal uznesenie sp. zn. 38 K 20/94,

- 19. júl 2001 – krajský súd zapožičal okresnému súdu dodatok k spisu sp. zn. 75 Cb 43/97, pričom samotný spis bol okresnému súdu zapožičaný už 24. novembra 1999,

- 14. apríl 2004 – okresnému súdu bolo oznámené, že došlo k zmene v osobe oprávnenej, ktorým sa v dôsledku postúpenia pohľadávky stala S., a. s. (ďalej len „nová oprávnená“), ktorá súčasne urgovala postup okresného súdu v konaní,

- 14. jún 2004 – okresný súd uznesením pripustil zámenu účastníkov na strane oprávnenej,

- 27. január 2005 – okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie D. H., ktorý oznámil, že mu bola postúpená pohľadávka voči sťažovateľovi od novej oprávnenej a že nesúhlasí, aby bola exekúcia vykonaná predajom domu patriaceho sťažovateľovi,

- 17. február 2005 – okresný súd žiadal od krajského súdu zapožičať spis sp. zn. 30 Cb 868/93,
- 28. február 2005 – okresnému súdu bolo oznámené, že mu nie je možné zapožičať spis sp. zn. 30 Cb 868/93, pretože bol zapožičaný Okresnému súdu Bratislava I,
- 6. apríl 2005 – okresnému súdu bol doručený návrh súdneho exekútora na zastavenie exekúcie, pretože zistil, že sťažovateľ nie je vlastníkom žiadneho majetku,
- 14. jún 2005 – okresný súd vyzval nového oprávneného, aby oznámil „*právneho zástupcu vo veci exekúcie*“,
- 24. jún 2005 – nová oprávnená oznámila, že pohľadávka voči sťažovateľovi bola postúpená D. H., a predložila aj zmluvu o postúpení pohľadávky,
- 20. február 2006 – okresný súd vyzval D. H., aby oznámil, či mu bola postúpená pohľadávka voči sťažovateľovi, a ak áno, či súhlasí so vstupom do exekučného konania namiesto novej oprávnenej (pozri list z 27. januára 2005, pozn.),
- 12. apríl 2006 – D. H. v zastúpení právnym zástupcom (splnomocnenie bolo priložené) vyjadril súhlas so vstupom do exekučného konania a súčasne žiadal, aby okresný súd exekučné konanie zastavil,
- 9. marec 2007 – okresný súd uznesením pripustil „*zmenu*“ účastníkov na strane oprávneného, ktorým sa stal D. H. (ďalej len „oprávnený“),
- 12. marec 2007 – sťažovateľ nahliadol do spisu,
- 14. marec 2007 – sťažovateľ žiadal, aby okresný súd prerušil exekučné konanie z dôvodu, že oprávnený v neprítomnosti sťažovateľa predal v dražbe jeho dom, a preto sťažovateľ podal na Okresnom súde Bratislava I žalobu „*o určenie neplatnosti dražby*“, konanie o ktorej malo byť vedené pod sp. zn. 14 C 114/06, a súčasne dal podnet na trestné stíhanie oprávneného,
- 30. marec 2007 – okresný súd vyzval oprávneného, aby oznámil, či trvá na svojom návrhu na zastavenie exekúcie, a súdneho exekútora, aby vyčíslil svoje trovy,
- 19. apríl 2007 – oprávnený oznámil, že na zastavení exekúcie netrvá a súčasne žiadal zmeniť súdneho exekútora,
- 12. júl 2007 – okresný súd uznesením návrh sťažovateľa na prerušenie exekúcie zamietol,

- 30. júl 2007 – okresný súd vyzval súdneho exekútora (JUDr. Á.) navrhovaného oprávneným, či súhlasí so zmenou súdneho exekútora, a aktuálne povereného súdneho exekútora vyzval, aby sa vyjadril k návrhu na zmenu v osobe exekútora,
- 13. august 2007 – poverený súdny exekútor oznámil, že súhlasí so zmenou osoby exekútora, a nežiadal si ani trovy,
- 20. august 2007 – sťažovateľ žiadal zastaviť exekučné konanie, pretože tým, že oprávnený predal jeho dom, bola uspokojená jeho pohľadávka voči sťažovateľovi,
- 27. august 2007 – okresný súd zaslal právnenému zástupcovi oprávneného na vyjadrenie č. 1. 124 a 125 spisu (uznesenie Policajného zboru B. o odmietnutí trestného stíhania proti neznámemu páchatel'ovi),
- 25. október 2007 – okresný súd opakovane vyzval z 27. augusta 2007,
- 6. november 2007 – okresný súd opätovne vyzval súdneho exekútora (JUDr. Á.) navrhovaného oprávneným, aby oznámil, či súhlasí so zmenou exekútora,
- 22. október 2007 – sťažovateľ nahliadol do spisu,
- 6. november 2007 – okresný súd zaslal právnenému zástupcovi oprávneného na vyjadrenie podanie sťažovateľa z 20. augusta 2007,
- 15. november 2007 – právny zástupca oprávneného nahliadol do spisu,
- 26. november 2007 – exekútor (JUDr. Á.) súhlasil so zmenou exekútora,
- 29. november 2007 – oprávnený oznámil, že so zastavením exekúcie nesúhlasí a že odvolal plnú moc svojmu právnenému zástupcovi,
- 17. december 2007 – okresný súd uznesením pripustil zmenu súdneho exekútora a súčasne zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekučného konania,
- 31. január 2008 – novopoverený súdny exekútor žiadal o zaslanie súdneho spisu,
- 6. február 2008 – spis bol postúpený krajskému súdu (skôr, ako sa sťažovateľ odvolal?, pozn.),
- 15. február 2008 – sťažovateľ sa odvolal proti uzneseniu zo 17. decembra 2007, a to proti obom výrokom (sťažovateľ podal odvolanie v dvoch verziách),
- 18. február 2008 – oprávnený nahliadol do spisu,
- 6. marec 2008 – spis bol doručený krajskému súdu,
- 27. január 2009 – krajský súd uznesením sp. zn. 16 CoE 57/08 uznesenie okresného súdu zo 17. decembra 2007 potvrdil,

- 19. február 2009 – spis bol vrátený okresnému súdu,
- 16. marec 2009 – okresný súd opätovne predložil spis krajskému súdu, aby rozhodol aj o druhej verzii odvolania sťažovateľa,
- 27. marec 2009 – spis bol doručený krajskému súdu,
- 27. august 2009 – krajský súd uznesením sp. zn. 20 CoE 58/09 odvolanie sťažovateľa odmietol,
- 21. september 2009 – spis bol vrátený okresnému súdu.

Ďalšie procesné úkony v predmetnej veci vykonané neboli.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Er 1252/99 proti sťažovateľovi ako povinnému došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie

účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd vzal do úvahy právny a skutkový stav veci zohľadniac pritom aktuálne štádium konania v danej veci. Ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie treba spravidla považovať za konanie tak po právnej stránke, ako aj po stránke faktickej (skutkovej) za pomerne jednoduché. Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom pre nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má povinný voči oprávnenému. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nesplnil, resp. čiastočne nesplnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule.

Ústavný súd zastáva názor, že pri sústredenejšom a efektívnejšom procesnom postupe mohol byť priebeh napadnutého konania, v ktorom má okresný súd postavenie exekučného súdu, plynulejší a nemusel viesť k predĺženiu exekučného konania (pozri bod 3).

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka exekučného konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v skúmanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv, pričom z tohto hľadiska ústavný súd v správaní sťažovateľa nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by bolo potrebné pripísať na jeho ťarchu.

3. Napokon ústavný súd skúmal postup okresného súdu v predmetnom exekučnom konaní a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd bol prvýkrát nečinný v období od 19. júla 2001, keď boli okresnému súdu na nahliadnutie doručené všetky ním vyžiadané spisy, do 14. júna 2004, keď okresný súd uznesením pripustil zámenu účastníka na strane oprávneného z exekúcie, t. j. okresný súd bol nečinný viac ako dva roky a 10 mesiacov.

Okresný súd bol podľa zistenia ústavného súdu nečinný aj v čase od 14. júna 2005, keď dopytom na dovtedajšieho oprávneného z exekúcie zisťoval pravdivosť informácie o zmene v osobe oprávneného, ktorá bola oznámená 27. januára 2005 okresnému súdu „novým“ oprávneným, do 9. marca 2007, keď okresný súd uznesením pripustil „zmenu“ účastníka na strane oprávneného z exekúcie, t. j. okresný súd nekonal plynulo viac ako jeden rok a 8 mesiacov, pričom okresný súd síce v tomto období 20. februára 2006 síce vyzval „nového“ oprávneného, aby oznámil, či mu bola postúpená pohľadávka vymáhaná v exekúcii, avšak tento úkon posúdil ústavný súd ako neefektívny, pretože „nový“ oprávnený tieto skutočnosti oznámil okresnému súdu už 27. januára 2005.

Súčasne ústavný súd poznamenáva, že dĺžku doby, počas ktorej sa opakovane spis z dôvodu odvolacieho konania nachádzal na krajskom súde, okresný súd nemohol ovplyvniť, preto ju nemožno z objektívnych dôvodov pripočítať na jeho ťarchu.

Okrem už uvedených zistených období nečinnosti ústavný súd pri rozhodovaní, či nedošlo k porušeniu označeného základného práva a práva sťažovateľa, zohľadnil aj tú skutočnosť, že do rozhodovania ústavného súdu okresný súd stále nerozhodol o návrhu sťažovateľa z 1. marca 2001, ktorým sa domáhal odkladu exekúcie, ani o námietkach sťažovateľa proti exekúcii zo 4. augusta 1999, ktoré boli okresnému súdu doručené 1. marca 2001, a jednak ani o dvoch návrhoch na zastavenie exekúcie, a to o návrhu súdneho exekútora zo 6. apríla 2005 a o návrhu oprávneného z 12. apríla 2006. V tejto súvislosti vo vzťahu k dvom návrhom na zastavenie exekučného konania neobstojí ani obranná argumentácia okresného súdu, podľa ktorej okresný súd o týchto návrhoch nerozhodoval preto, že v prvom prípade návrh na zastavenie exekučného konania údajne podala spoločnosť, ktorá nebola účastníkom exekučného konania, a v druhom prípade oprávnený z exekúcie sa neskôr aj tak vyjadril, že na zastavení exekučného konania netrvá. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podotýka, že v prvom prípade podal návrh na zastavenie exekučného konania sám súdny exekútor, a ak sa okresný súd domnieval, že tak konal na základe podnetu spoločnosti, ktorá nebola účastníčkou konania, mal v tomto smere vyvinúť procesnú aktivitu na zistenie si tejto skutočnosti a v intenciách týchto zistení mal o tomto návrhu aj rozhodnúť. V druhom prípade ústavný súd podotýka, že návrh na zastavenie

exekučného konania podal oprávnený z exekúcie 12. apríla 2006 a svoj nesúhlas s jeho zastavením ten istý oprávnený oznámil okresnému súdu, ale až na základe jeho výzvy, a to 19. apríla 2007, t. j. z tohto je zrejmé, že v čase podania návrhu na zastavenie exekučného konania oprávneným nemohol okresný súd objektívne predvídať neskorší po roku zmenený názor oprávneného z exekúcie, a v prípade, že by okresný súd postupoval plynulo a o tomto návrhu by rozhodol, mohol nastať úplne odlišný vývoj procesnej situácie v danej veci. Okrem toho, ak by okresný súd rozhodol o návrhu oprávneného z 12. apríla 2006 na zastavenie exekúcie bez priesťahov, nemusel ho z dôvodu bezdôvodného uplynutia času vyzývať 30. marca 2007, aby oznámil, či na tomto návrhu ešte trvá. V každom prípade ústavný súd podotýka, že do dnešného dňa absentuje v spise akékoľvek (pre sťažovateľa pozitívne alebo negatívne) rozhodnutie okresného súdu o už uvedených návrhoch.

Obrannú argumentáciu okresného súdu spočívajúcu v tvrdení, že k predĺženiu exekučného konania mala prispieť aj nadmerná zaťaženosť zákonného sudcu, ústavný súd neakceptoval. Uvedená skutočnosť nemôže odôvodňovať celkovú dĺžku posudzovaného súdneho konania, ktoré je na okresnom súde vedené viac ako 10 rokov a 10 mesiacov, čo vzhľadom na charakter tohto konania (exekúcia) nemožno pokladať za primeranú dĺžku tohto konania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02) skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na všeobecnom súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a v konečnom dôsledku nezavádzajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priesťahy v súdnom konaní (napr. I. ÚS 88/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zistil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Er 1252/99 došlo k zbytočným priesťahom, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného

v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

4. V nadväznosti na výrok o porušení sťažovateľom uvedeného základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom na zistenú nečinnosť, ako aj neefektívnu činnosť okresného súdu považuje za primerané v sume 2 000 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na ich náhradu v petite sťažnosti v celkovej sume 372,14 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2009 je 115,90 € a hodnota režijného paušálu je 6,95 €.

S poukazom na výsledok konania ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2009 (prevzatie a príprava zastúpenia a vyjadrenie z 23. novembra 2009) v sume 245,70 € vrátane režijného paušálu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2009